

Z diskusie o európskom akte o slobode médií vyplynulo, že ochrana novinárov je nevyhnutná pre ochranu demokracie

Tlačová správa, Bratislava, 16. november 2022

Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku spolu s Radou pre mediálnu službu zorganizovali deň pred 17. novembrom, ktorý si pripomínáme ako Deň boja za slobodu a demokraciu, [diskusiu k novej legislatívnej iniciatíve Európskej únie, ktorá má posilniť slobodu a nezávislosť médií ako nevyhnutnej súčasti fungujúcej demokracie](#). Ľuboš Machaj, generálny riaditeľ RTVS v diskusii skonštatoval, že mu počas novembrových udalostí roku 1989 ani nenapadlo, že bude potrebné sa týmito otázkami zaoberať 33 rokov po Nežnej revolúcii, no „*sloboda médií je ohrozovaná čím ďalej tým viac a Európska únia musí chrániť slobodu novinárov*“.

Na potrebe legislatívneho uchopenia tejto problematiky s celoeurópskym dosahom sa zhodli všetci účastníci diskusie. Ľuboš Kukliš, bývalý predseda združenia EPRA, ktoré zastrešuje regulačné orgány z viac ako 50 krajín, z tejto pozície tlmočil všeobecný názor, že **Európa nariadenie chrániace novinárov a médiá nevyhnutne potrebuje**. Vyzdvihol pozitíva aktu, za ktoré považuje okrem iného to, že sa venuje otázkam plurality a vlastníctva médií v nadnárodnom rámci, čo reflektuje realitu majetkových vzťahov, či ustanovenia o ochrane novinárov pred vplyvom majiteľov; ako jeho nedostatok vníma napríklad absenciu ochrany novinárov pred fyzickými útokmi a zastrašovaním alebo to, že „*nestanovuje žiadne konkrétne pravidlá pre sociálne médiá, ktoré by umožnili jednoznačne odlíšiť informácie šírené serióznymi médiá a tými, ktoré sa za médiá len vydávajú*“.

Eurokomisárka pre hodnoty a transparentnosť Věra Jourová uznáva, že nariadenie obsahuje aj vágnejšie formulácie, napriek tomu ho považuje za **silný legislatívny nástroj**, ktorý má veľký potenciál dopomôcť k takej regulácii mediálneho prostredia, ktorej výsledkom je slobodné a nezávislé fungovanie médií. Snahe o definovanie pojmov ako novinár, médium a pod. sa akt vyhýba úmyselne, pretože ponecháva priestor samoregulačným iniciatívam: „*Tie prispejú k tomu, že ochranu budú požívať len tí, ktorí sú jej skutočne hodní – médiá, ktoré sa prihlasujú k etickým štandardom a parametrom transparentnosti*.“

Nariadenie uvažuje aj o sankčnom režime, v kontexte čoho ďalšia diskutujúca, šéfredaktorka denníka SME Beáta Balogová, upozornila, že „*sankcie sú na mieste, ale musia byť vykonateľné a musí byť garantovaná nezávislosť regulačného orgánu, ktorý ich ukladá*.“ Radoslav Kutaš, štátny tajomník ministerstva kultúry, akt o slobode médií víta a vyzdvihol najmä efekt synergie, keďže **veľkú časť agendy, ktorú nariadenie rieši, je podľa neho možné dosiahnuť už na základe nášho národného zákona o mediálnych službách** účinného od augusta tohto roka, takže implementáciu aktu nepovažuje za problém. Za prínosný považuje aj návrh na zriadenie celoeurópskeho regulátora, pretože „*na Slovensku máme skúsenosti so zahraničnými majiteľmi médií, ktorých je dokonca viac ako slovenských, a neviem si predstaviť posudzovať koncentráciu médií z hľadiska plurality inak, ako na nadnárodnej úrovni*“.

Okrem spomenutých oblastí sa akt o slobode médií zaberá problematikou transparentnosti vlastníctva financovania médií, predvídateľnosťou ich financovania, sprehľadnením mechanizmov inzerovania, ochranou novinárov pred politickými a mocenskými záujmami či osobitým postavením médií verejnej služby. Moderátor diskusie, Vladimír Šucha, vedúci zastúpenia Európskej komisie na Slovensku (ZEK) potvrdil, že „**Slovensko je na strane Európskej komisie v nastávajúcom legislatívnom procese a budeme robiť, čo bude v našich silách, aby sme pre médiá a novinárov vytvárali bezpečný priestor**“.

na schválenie Európskemu parlamentu, po jeho schválení bude s okamžitou účinnosťou záväzný pre všetky členské štáty.

Kontakt pre médiá:

Mgr. Lucia Michelčíková, PhD.

hovorkyňa

Rada pre mediálne služby

+421 918 696 286

lucia.michelcikova@rvr.sk